

Staffanstorps
kommun

Författning 7.1.2

Staffanstorps kommun

Styrdokument för arbetet med krisberedskap i Staffanstorps kommun 2020-2022

Fastställt i Kommunfullmäktige 2020-03-04

Diarienummer 2019-KS-1132

Framtaget av: Oscar Karlsson

Staffanstorps
kommun

Innehåll

Innehåll.....	2
Beskrivning av styrdokumentets funktion och syfte.....	3
Övergripande mål och inriktning.....	4
Styrning av arbetet med krisberedskap	5
Ansvarsförhållanden inom kommunen.....	5
Arbete med åtgärder utifrån risk och sårbarhetsanalys	6
Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.....	7
Geografiskt områdesansvar	8
Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)	8
Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) / Tjänsteman i beredskap (TiB)	9
Kriskommunikation	9
Samverkan med närliggande kommuner	9
Viktigt meddelande till allmänheten – VMA	10
Bilaga 1. Planering avseende krisberedskap	11

Beskrivning av styrdokumentets funktion

Detta dokument beskriver kommunens övergripande inriktning och prioriteringar för kommunens arbete inom krisberedskap för perioden 2020–2022. Innehållet syftar även till att uppfylla krav enligt Lag (2006:554) om kommuner och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Syftet är vidare att beskriva hur kommunen avser att fullfölja de åtaganden som beskrivs i Överenskommelse om kommunernas krisberedskap (SKL 18/03101 MSB 2018–09779).

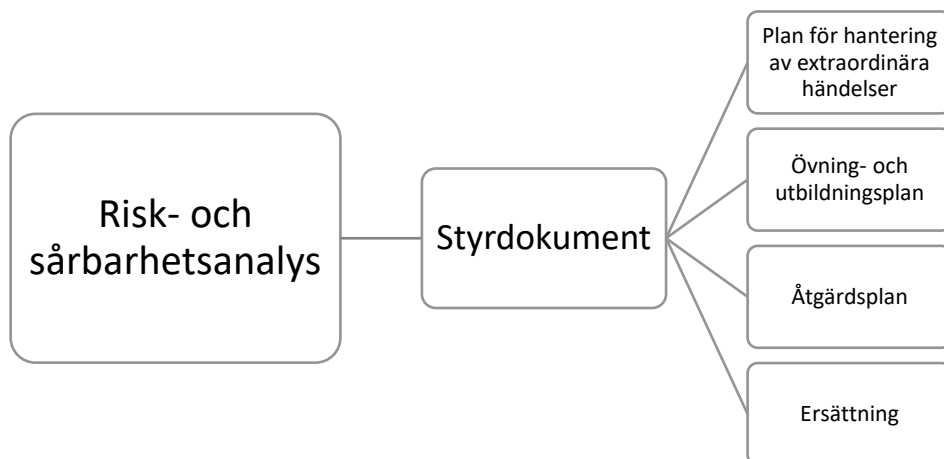
Styrdokumentet syftar till att omhänderta de åtgärdsbehov som framkommer genom arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen och översätta dessa till de åtgärder som ska genomföras under mandatperioden (se figur 1). Styrdokumentet får därav en paraplyfunktion för de dokument som beskriver krisberedskapsarbetet i kommunen.

Enligt överenskommelsen mellan SKL och MSB (SKL 18/03101 MSB 2018–09779) ska ett styrdokument innehålla följande:

- Övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
- Övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
- Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
- Kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
- Vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Enligt överenskommelsen ska kommunen även ta fram:

- Ett reglemente för krisledningsnämnden.
- En instruktion för kommundirektören som ska ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- En övnings- och utbildningsplan för mandatperioden
- En plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser.

Figur 1-Kopplingen mellan RSA och Styrdokument med innehåll

Staffanstorps
kommun

Övergripande mål och inriktning

Dagens samhälle präglas av ett stort och ökande beroende av olika tekniska system och verktyg samt inte minst strömförsörjning och nätverksuppkoppling. Samtidigt finns också beroendena till de mer grundläggande kommunaltekniska funktionerna kvar, som till exempel fungerande system för vatten och avlopp. Staffanstorps kommun är inget undantag och det är viktigt att kommunen arbetar för att på bästa möjliga sätt kunna hantera avbrott i dessa eller andra beroenden.

Staffanstorps kommun har i sin risk- och sårbarhetsanalys identifierat samhällsviktig verksamhet inom kommunens organisation och de kommunala bolagen. Vid kriser och allvarliga störningar är det viktigt att dessa samhällsviktiga verksamheter fortsätter att fungera. För att säkerställa detta behöver kommunen fortsätta att arbeta med målet att bli en robustare organisation genom att minska de sårbarheter som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen. Kommunen behöver också arbeta vidare med att öka förmågan att hantera en inträffad/pågående kris.

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen lade en grund för kommunens kontinuitetsarbete som kommer att fortsätta under mandatperioden.

Tillsammans med 5 YES kommunerna har Staffanstorps kommun sedan flera år tillbaka ett väl fungerande samarbete vad gäller krisberedskap. Ett fortsatt tätt samarbete är viktigt för att kunna utveckla arbetet med krisberedskap i Staffanstorps kommun på ett så bra och effektivt sätt som möjligt.

Staffanstorps
kommun

Styrning av arbetet med krisberedskap

Det svenska krishanteringssystemet är uppbyggt kring ansvars-, likhets- och närhetsprincipen vilket innebär:

- att den som har ansvar för en viss verksamhet under normala, fredstida förhållanden, har motsvarande ansvar för verksamheten under en kris eller katastrof,
- att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara den samma såväl under fredstida förhållande som under kris eller katastrof, och
- att en kris ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Grundprinciperna innebär att samtliga aktörer i samhället i stort och samtliga aktörer inom Staffanstorps kommun, har ansvar för upprätthållandet av verksamhet inom sitt ansvarsområde, såväl *före* som *under* och *efter* en oönskad händelse som kan föranleda samhällsstörning och/eller kris för organisationen. Varje aktör har att förhålla sig till andra aktörers ansvar parallellt med det egna ansvaret.

Vid en oönskad händelse ansvarar alla berörda aktörer för hanteringen av den eventuella krisen enligt de bestämmelser som gäller respektive aktör. Flera aktörer kan alltså samtidigt inneha ansvar, vilket ställer höga krav på samverkan.

Kommunens krisberedskap ska *före*, *under* och *efter* oönskade händelser genomsyras av samverkan. Syftet med samverkan är att verka för gemensam inriktning, prioritering och samordning för såväl kommunens interna krisberedskap som krisberedskap inom det geografiska området.

Ansvarsförhållanden inom kommunen

All samhällsviktig verksamhet inom kommunen ska ha en god förmåga att motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från samt lära av oönskade händelser som drabbar den enskilda verksamheten – verksamheten och organisationen ska vara resilient. Staffanstorps kommun ska med andra ord i så hög utsträckning som möjligt kunna upprätthålla och bedriva sin samhällsviktiga verksamhet oavsett vad som inträffar.

Varje verksamhet har att, inom ramen för sitt ordinarie verksamhetsansvar, se till att tjänster, aktiviteter etc. tillhandahålls.

Vid en oönskad händelse eller hot om oönskad händelse ligger ansvaret i första hand hos de närmast berörda; hos den organisation som drabbas samt hos den eller de verksamheter som är inblandade. I enlighet med grundprinciperna har den aktör som innehar ett visst ansvar under normala förhållanden detta ansvar även vid en oönskad händelse. Detta innebär att den nämnd vars verksamhet drabbas av en oönskad händelse också ansvarar för att hantera den. Ansvaret innebär såväl förebyggande arbete för behandling av en risk eller sårbarhet som hantering av en inträffad oönskad händelse. Ansvaret gäller oavsett om den oönskade händelsen föranleder kris för organisationen eller ej.

Staffanstorps
kommun

En oönskad händelse drabbar inte sällan flera verksamheter och organisationer. Ansvar för hantering/behandling av en oönskad händelse, risk eller sårbarhet kan alltså åligga flertalet aktörer, såsom kommunstyrelse och/eller annan nämnd samtidigt. Respektive drabbad förvaltning ska så långt som möjligt hantera konsekvenserna av en inträffad oönskad händelse.

I det fall den oönskade händelsen föranlett en kris som är av sådan dignitet att krisen inte kan hanteras på ett tillfredsställande sätt inom ramen för den normala organisationen kan krishanteringens samordnas genom krisledningsstaben. Ansvar för att se till att krisen hanteras kvarstår dock och åligger fortsatt den drabbade nämnden.

Undantag kan dock förekomma vid extraordinär händelse i enlighet med LEH. I det fall extraordinär händelse deklarerats kan krisledningsnämnden överta beslutanderätten från annan nämnd. Beslutanderätt får endast övertas i den utsträckning som är nödvändig med hänsyn till den specifika händelsens art och omfattning.

Arbete med åtgärder utifrån risk och sårbarhetsanalys

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen har resulterat i ett antal åtgärdsförslag för att öka kommunens robusthet och förmågan att hantera kriser och störningar. De flesta åtgärderna är uppdelade per förvaltning och förvaltningarna kommer att arbeta vidare med genomförandet av åtgärderna under mandatperioden. Förvaltningarna ansvarar själva för arbetet med genomförandet av åtgärderna men kan få stöd av räddningstjänsten som också samordnar och följer upp risk- och sårbarhetsarbetet i kommunen. Även ett antal kommunövergripande åtgärder identifierades i risk- och sårbarhetsanalysen. Dessa åtgärder kommer att genomföras centralt i kommunen under samordning av räddningstjänsten.

När det gäller de kommunala bolagen finns det till viss del styrning angående åtaganden kopplat till krisberedskap i bolagens ägardirektiv. Utöver detta har det även för bolagen identifierats ett antal åtgärdsförslag. Arbetet med att genomföra dessa kommer att fortgå under mandatperioden och även arbetet i bolagen samordnas och följs upp av räddningstjänsten.

Staffanstorps
kommun

Övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

I samband med en ny mandatperiod ska kommunerna kartlägga sina sårbarheter och vilka risker som kan komma att drabba de kommunala verksamheterna. Kartläggningen görs i en så kallad risk- och sårbarhetsanalys – RSA – vilken tar sikte på hur väl kommunen kan upprätthålla samhällsviktig verksamhet under kris. Kravet att genomföra en RSA finns i *Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap* (även kallad LEH). Syftet är bland annat att få fram en konkret åtgärdsplan för att reducera uppenbara risker och sårbarheter som finns i kommunens samhällsviktiga verksamheter och utveckla kommunens förmåga att hantera inträffade kriser.

Staffanstorps kommun har tillsammans med 5-YES kommunerna Kävlinge, Burlöv, och Lomma utvecklat RSA-metoden SKRIPTA (Systematisk Krisberedskapsplanering genom Tabellanalys). SKRIPTA är baserad på MSB:s riktlinjer och rekommendationer som rör samhällsviktig verksamhet, krisberedskap, risk- och sårbarhetsanalyser samt kontinuitetsplanering. Inspiration till SKRIPTA har även hämtats ifrån andra vedertagna metoder för att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser, som till exempel MVA-metoden, FORSA och Tre steg för ett robustare Malmö.

SKRIPTA-metoden syftar dels till att generera en fullvärdig RSA-analys som kan sträcka sig över hela mandatperioden (och in i kommande mandatperioder), och dels efter att lägga grunden för ett fungerande kontinuitetsarbete.

SKRIPTA genomförs uteslutande i IT-systemet Stratsys, och genererar en gedigen databas över kommunens åtaganden, beroenden, sårbarheter och åtgärdsbehov. Modellen består av sju steg som följer på varandra, samt ytterligare ett steg som kan göras närsomhelst innan steg sex (kallat Steg 0):

- Steg 0: Bedömning av verksamhetens krishanteringsförmåga
- Steg 1: Identifiera åtaganden och dess konsekvenser
- Steg 2: Identifiera beroenden och dess konsekvenser
- Steg 3: Sårbarhetsanalys och identifiering av åtgärder
- Steg 4: Övergripande riskanalys
- Steg 5: Formulera riskhantering
- Steg 6: Genomförande
- Steg 7: Uppföljning

Analysen tas fram under det första året av mandatperioden, och därefter arbetar berörda förvaltningar och verksamheter med de prioriterade riskerna under resten av mandatperioden.

Staffanstorps
kommun

Geografiskt områdesansvar

Regeringen ansvarar för att hantera samhällsstörningar på nationell nivå. Det innebär bland annat ansvar för den övergripande samordningen, prioriteringen och inriktningen av samhällets krisberedskap. Delar av den operativa verksamheten är delegerade till de olika myndigheterna i Krisberedskapsförordningen (2015:1052). Regeringen har via 7 § i MSB:s myndighetsinstruktion (2008:1002) gett MSB i särskilt uppdrag att stödja samordningen på nationell nivå.

Det geografiska områdesansvaret på lokal nivå finns reglerat i 2 kap. 7 § LEH. Geografiskt områdesansvar på regional nivå regleras i 6 § Krisberedskapsförordningen.

Kommunerna ska, inom sitt geografiska område, verka för att samordna de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en extraordinär händelse. De ska också verka för samordning av informationen till allmänheten under en sådan händelse. Länsstyrelsen ska, vid en krissituation, i egenskap av geografiskt områdesansvarig, vara en sammanhållande funktion mellan lokala aktörer och den nationella nivån.

Inriktnings- och samordningsfunktion (ISF)

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 anger bland annat att kommunen ska kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), som är en del av gemensamma grunder för samverkan och ledning, på lokal nivå.

Syftet med en inriktnings- och samordningsfunktion är att företrädare för olika aktörer ska mötas för att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning. De ska utifrån en samlad lägesbild avväga eller prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven. En överenskommelse kan gälla allt från prioritering eller resursfördelning mellan aktörer, till ansvarsfördelning eller inriktning för fortsatt arbete.

De aktörsgemensamma arbetsformerna och förhållningssätten som stödjer inriktning och samordning bör vara lika vid alla typer av samhällsstörningar, även vid höjd beredskap.

En inriktnings- och samordningsfunktion aktiveras när behov uppstår. Ett kriterium för att initiera en ISF är att många aktörer är inblandade i störningen och att det finns behov av att åstadkomma samordning av åtgärder, resurser och kriskommunikation.

Samtliga aktörer kan påkalla behovet av en ISF genom att kontakta värden, det vill säga kommunen på lokal nivå och länsstyrelsen på regional nivå. Arbetet i ISF ska utgå ifrån helhetsmetoden och samhällets skyddsvärden. Efter bedömning av behov och händelsens karaktär aktiverar värden ISF, samt stödet till denna, och sammankallar till möte.

Sammankallning av funktionen sker enligt i förväg uppgjorda rutiner. I samråd med berörda aktörer avgör värden vilken sammansättning ISF och stödet till denna ska ha. I samband med att värden bjuder in till en ISF bör det inledande syftet med det aktörsgemensamma arbetet tydligt framgå. På så vis ges representanterna möjlighet att förbereda sitt deltagande på bästa sätt. En eller flera utsedda representanter deltar från respektive aktör.

Staffanstorps
kommun

Kontaktväg in i kommunen är antingen genom Medborgarkontoret under kontorstid, eller Tjänsteman i beredskap (TiB) utanför kontorstid.

Inriktnings- och samordningskontakt (ISK) / Tjänsteman i beredskap (TiB)

Sedan flera år tillbaka har Staffanstorps kommun en tjänsteman i beredskap (TiB). Denna funktion nämns i gemensamma grunder som Inriktnings- och samordningskontakt (ISK). Kommunen har valt att ha kvar titeln TiB, men för tydlighetens skull efter implementeringen av Gemensamma grunder så nämns båda. Kommunens ISK/TiB är tillika Yttre Befäl på Räddningstjänsten Lomma-Staffanstorps.

Att agera i rollen som ISK/TiB innebär att arbeta aktivt med omvärldsbevakning och att göra en första bedömning av den uppkomna situationen.

I arbetet ingår att:

- Se till att rätt mottagare nås i den egna organisationen.
- Etablera kontakt med andra aktörer för det aktörsgemensamma arbetet.
- Vid behov initiera en inriktnings- och samordningsfunktion i samband med en samhällsstörning.
- Dokumentera information, åtgärder och beslut.

Kriskommunikation

Kriskommunikation är avgörande för att bland annat åstadkomma samordnade budskap till allmänhet och media. Kommunens kommunikationsavdelning utgör en central stödfunktion som kan understödja exempelvis drabbad förvaltning eller krisledningsgruppen vid en kris eller extraordinär händelse. Stödet kan till exempel bestå av upprättande av underlag för samordnad kriskommunikation, exempelvis genom att ta fram förslag till aktörsgemensamma frågor och svar. Stödet säkerställer även att de kommunikativa perspektiven ingår i den samlade lägesbilden, bland annat hur samhällsstörningen beskrivs och uppfattas av omvärlden, identifierade kommunikationsbehov, genomförda och planerade kommunikationsinsatser, resurser för kommunikationsarbete och behov av samverkan.

Samverkan med närliggande kommuner

Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området.

Staffanstorps, Lomma, Kävlinge, Burlöv och Svedala samarbetar formellt under namnet 5-YES. Anledningen till samarbetet är för att kommunerna är ungefär likvärdiga sett till geografi, storlek, befolkning och organisation. Samarbetet innefattar bland annat en nära samverkan inom områdena beredskap, trygghet och säkerhet. Samarbetet möjliggör ett bra utbyte av erfarenheter och effektivisering av arbetsprocesser.

Staffanstorps kommun ingår också i det lokalregionala krishanteringsrådet Sydväst som består av kommunerna Skurup, Trelleborg, Vellinge, Svedala, Lomma, Lund, Kävlinge, Lomma, Burlöv och Eslöv. Nätverket kallas för Krissamverkan sydväst.

Målet med Krissamverkan sydväst verksamhet är att:

Staffanstorps
kommun

- Samtliga deltagande kommuner – enskilt och i samverkan med varandra – ska bli bättre på att hantera kriser. Kommunerna ska genom samverkan ha en god förmåga att motstå, anpassa sig till, klara av, återhämta sig från och lära sig av oönskade händelser.
- Samtliga deltagande kommuner ska utbyta erfarenheter och samarbeta så gott det går i det dagliga krisberedskapsarbetet.

Genom Krissamverkan sydväst anordnas även träffar med de externa aktörer som finns representerade i det sydvästra hörnet av länet.

Viktigt meddelande till allmänheten – VMA

I Staffanstorps kommun finns det ljudsändare genom vilka man kan sända ut ett VMA till allmänheten. Dessa ljudsändare underhålls kontinuerligt och testas varje kvartal.

Staffanstorps
kommun

Bilaga 1. Planering avseende krisberedskap

Kommunens planering under mandatperioden utgår från överenskommelsen om krisberedskap. Åtgärder som behöver vidtas med anledning av risk- och sårbarhetsanalysen, presenteras i densamma.

Planeringen i kommunen för mandatperioden presenteras här:

Åtgärd	Ansvarig	Genomförande [tidsperiod]
Risk- och sårbarhetsanalys	Räddningschef	2019
Styrdokument för krisberedskap	Räddningschef	2019
Plan för hantering av extraordinära händelser	Räddningschef	2019
Övnings- och utbildningsplan	Räddningschef	2019
Kontinuitetsplaner för samhällsviktig verksamhet	Förvaltningschefer med stöd av räddningstjänsten	2020-2022
Planering för central hantering av omfattande strömavbrott	Räddningschef	2020-2022
Planering för central hantering av omfattande störningar i vattenförsörjning	Räddningschef	2020-2022
Utbildning av krisledningsorganisationen	Räddningschef	2020-2022
Fortlöpande utbildning av krisstödsgruppen	Räddningschef	2020-2022
Inventering av lokaler som kan användas som värmestugor/informationspunkter	Räddningschef	2020-2022